

3. Мищишен А. В. Moodle як система дистанційного управління навчанням при підвищенні кваліфікації / А. В. Мищишен // Вісник післядипломної освіти. - 2011. - Вип. 5. - С. 96-105. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vpo_2011_5_15
4. Васильєва Л. Досвід формування готовності майбутнього вчителя музичного мистецтва до використання технологій дистанційного навчання / Л. Васильєва // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. - 2017, № 7 (71). - С.48-58

Сологуб В.Д.,
кандидат педагогічних наук,
доцент з наказу кафедри
музичного мистецтва ВП
«Миколаївська філія Київського
національного університету
культури і мистецтв», м. Миколаїв
Гриненко С.М.,
старший викладач Миколаївського
фахового коледжу культури і
мистецтв, викладач кафедри
музичного мистецтва ВП
«Миколаївська філія Київського
національного університету
культури і мистецтв», м. Миколаїв

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ В КЛАСІ ГІТАРИ

Сучасна педагогіка знаходиться на шляху значних трансформацій. ХХІ століття, з його високим рівнем технологічного розвитку, створило умови для проведення значної кількості заходів у онлайн-форматі. Наявність такої можливості не означала необхідності у здійсненні навчання виключно у цій дистанційній формі. Проте виклики, що постали перед людством, в умовах пандемії COVID-19, спричинили зміну вектору освітнього процесу, актуалізувавши впровадження дистанційних форм в усіх галузях. Опанування теоретичних знань є більш простим завданням, натомість набуття практичних навичок потребує особливої уваги та системного підходу.

Наявний масив теоретичних напрацювань стосується окремих сфер, пов'язаних з підготовкою музикантів-інструменталістів, що можуть бути залучені при дистанційному навчанні. Відсутнім є систематизований розгляд форм, які доцільно впроваджувати при навчанні в класі класичної гітари.

За умови впровадження карантинних заходів, спрямованих на зменшення поширення пандемії COVID-19, актуалізувалась потреба у розробці програм,

спрямованих на здійснення дистанційного навчання в усіх галузях освітнього процесу.

Дистанційне навчання має включати заходи, що будуть сприяти здійсненню різних етапів підготовки студентів. Насамперед, надзвичайно важливим є викладення учбового матеріалу студентам. Цей перший етап має проходити у різних формах, зокрема давати можливість зробити навчання таким, що викладається у зручному форматі, може бути отриманим у будь-який час та бути доступним для усіх здобувачів певного освітнього рівня.

Другий етап, без якого неможлива підготовка інструменталістів – це наявність можливості контролювати успішність студента. Варто виділити форми поточного контролю рівня підготовленості студента, а також підсумковий контроль. Дана робота може також мати декілька форм. Це може бути оцінювання здійсненого студентом запису власної гри, яке викладач робить без обмеження у часі. Також можливе інтерактивне спілкування між студентом та викладачем, яке має більшу результативність, порівняно з попередньою формою, проте надзвичайно сильно пов'язане з рівнем технічної забезпеченості студента та викладача (наявність техніки, мережі Інтернет, приміщення). Однак, неможливо автоматично оцінювати (без викладача) якість та характер гри, тому технології мають виступати у якості інструменту, а не остаточної мети.

Дистанційне навчання неможливе без ресурсів, які б могли надавати можливість здійснювати усі форми роботи на одному освітньому порталі. Чимало закладів вищої освіти прийшли до необхідності впровадження платформ для дистанційного навчання. Важливими компонентами, що свідчать про успішність таких платформ є можливість корегування програм курсів, легкого наповнення навчальним контентом. Проте не для всіх спеціальностей такі платформи включають весь спектр можливостей взаємодії. Зокрема виховання майстерності гри на музичному інструменті, в тому числі гітарі, неможливо проконтролювати за допомогою тестування, опитування та інших усних форм. Вона здебільшого пов'язана з постійною взаємодією викладачів та студентів. Відмовитись від індивідуальних занять неможливо, проте їх можна замінити на індивідуальні онлайн-заняття, що можуть проводитися завдяки таким програмам як Skype, Viber, Zoom, Messenger, Google Meet, Microsoft Team та інших, що мають функцію відеодзвінка.

Викладач може здійснювати відеозапис власних спостережень, пов'язаних з майстерністю гри, а також залучати вже наявний відеоматеріал. Поширення набула практика камерного «домашнього» виконавства, проведення майстер-класів, семінарів та лекцій з власної оселі, що виявились чи не єдиною формою активізації мистецького та педагогічного процесу. Разом з тим, доволі зручним є використання сторонніх платформ, які вже мають готовий контент, доречний для онлайн-освіти.

Існує ряд гітарних порталів, як, наприклад, GUITARMASTERCLASS.NET. Даний ресурс має більше ніж чотирнадцятирічну історію функціонування, він надає можливість просувати освітні послуги різним гітаристам з усього світу. Важливо відмітити, що представлені невеликі прев'ю-відео дозволяють

ознайомитися з різною виконавською технікою, постановкою рук, табулатурою. Користувачі можуть обрати саме той контент, який їх цікавить, від музики фламенко, гри на класичній гітарі до бас-гітари. Наповнення сайту може бути використане різнобічно: в якості зразка для наслідування студентами, а також як матеріал для аналізу, в тому числі й критичного. При викладанні класу гітари можна залучати прослуховування студентами окремих курсів на порталі Coursera, що дозволило б розширити знання. Зокрема доцільно використовувати курси від Музичного коледжу Берклі (Berklee College of Music), які стануть у нагоді гітаристам. Там представлені курси і для початківців, котрі лише починають опановувати майстерність гри на гітарі, як-от «How to Play Guitar», «Guitar for Beginners», так і ті, що будуть доречні для студентів закладів вищої освіти мистецького спрямування: «Guitar Performance Techniques», «Guitar Chord Voicings: Playing Up The Neck», «Guitar Scales and Chord Progressions» [7].

Дистанційне навчання хоча й породжує ряд проблемних моментів, проте надає доволі широкі можливості для здобування освіти студентами. Воно сприяє полегшенню здобуття освіти без відриву від робочого процесу, наданню освітніх послуг людям з інвалідністю, отриманню її, навіть перебуваючи в іншій країні. Вбудовування Finale, Sibelius, MagicScore Maestro було б доречним при створенні платформ для дистанційного навчання, адже ті бази, які наразі використовуються більшістю закладів, як-от Moodle (Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment), що є безкоштовною системою електронного навчання, не розрахована на специфіку мистецької освіти. Дійсно, на базі цього веб-додатку можна створити спеціалізовану платформу для розвитку студентів, проте найкраще вона підходить для надання завдань та тестування. Власне в системі Moodle існує редактор, який дозволяє створювати, окрім вищезгаданих форм, ще й лекції та опитування. Сформувавати, скажімо лекцію можна не лише з текстових файлів, а й відео та аудіо, що підійде для навчання у класі гітари. Натомість більш широкий функціонал потребує залучення спеціалістів з програмування та web-дизайну, яких, як правило, немає у розпорядженні навчальних закладів.

Навчання майстерності гри на гітарі, пов'язане з корегуванням постановки рук, контролем відсутності затиснення м'язів та рядом інших фізіологічних чинників: «на індивідуальних уроках зі спеціального інструменту слід забезпечити правильне положення рук, відсутність м'язових затискачів, раціональні рухи пальців правої руки, вироблення щільного і яскравого звучання, точне розташування пальців лівої руки на грифі, координацію в роботі пальців правої і лівої рук, сувору відповідність виконання нотного тексту музичних творів» [1, с.177]. Не всі з перерахованих чинників легко контролювати та виправляти через онлайн-заняття, адже при грі на музичному інструменті важливий тактильний контакт з інструментом і можливість продемонструвати вірний варіант викладачем.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бережной Д.А. Методологический анализ индивидуально-групповой формы обучения в классе гитары. Вестник Московского государственного университета культуры и искусств, 2013, № 3 (53), С. 175-178.
2. Варламова А.А. Влияние информационных технологий на развитие гитарного искусства. Актуальные проблемы гуманитарных и естественных наук, 2013. № 11-2. С. 162-165.
3. Гриненко С. Значення майстер-класів для формування вітчизняних гітарних шкіл (на прикладі півдня України). Сучасний культурний простір у мистецтвознавчому дискурсі: Зб. матеріалів Міжн. дистанц. наук.-практ. конф., Київ, 14 листопада 2019 р. Київ : НАКККиМ, 2019. С.72-75.
4. Живая история гитары. URL: <https://smotriuchis.ru/muzyka-i-iskusstvo/muzykalnye-instrumenty/zhivaya-istoriya-gitary?ref=ref0000710b5f3c5eac6a5c5139> (дата звернення 28.08.2020).
5. Корпало К. Михайло Вігула – маестро гітари. Експериментальна Всеукраїнська наукова конференція «Молоді молодим» (Дрогобич, 03.03.2020) у рамках міжнародного проекту «Молоді композитори світу». URL: <https://uk.mihajlovihula.com/post/%D0%BC%D0%B8%D1%85%D0%B0%D0%B9%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D1%96%D0%B3%D1%83%D0%BB%D0%B0-%D0%BC%D0%B0%D0%B5%D1%81%D1%82%D1%80%D0%BE-%D0%B3%D1%96%D1%82%D0%B0%D1%80%D0%B8>.
6. Сологуб В. Особливості впровадження інклюзивної освіти в закладах вищої мистецької освіти України. Педагогічний процес: теорія і практика, 2019. Вип. 1-2. С. 78-84.
7. Coursera. URL: https://ru.coursera.org/search?query=guitar&utm_campaign=header-for-students&utm_content=corp-to-landing-for-students&utm_medium=coursera&utm_source=header-for-students-link (Дата звернення 28.08.2020).
8. Guitarmasterclass.net. Active community with over 3000 online guitar lessons. URL: <https://www.guitarmasterclass.net/> (Дата звернення 28.08.2020).